

Norsk Arkivråds høstseminar

- fremtidens dokumentasjonsforvaltning og informasjonsstyring
- forslag til ny arkivlov

Anne Mette Dørum, spesialrådgiver KS, 7. desember 2021

Litt om meg selv

- Har jobba med arkivfaglig spørsmål siden 1984
- Har vært arkivleder flere steder
- Har vært avdelingsdirektør i Riksarkivet
- Har vært ansvarlig for å lage Noark-5-standarden
- Har vært medlem i arkivlovutvalget
- ... og mye mer
- Er spesialrådgiver i KS siden desember 2012
- Er cand. mag. i arkiv-, bibliotek- og informasjonsvitenskap
- Er forvaltningsinformatiker
- ... og mye mer

Overordnet – forslag til ny arkivlov

«Lovforslaget fastset prinsipp, gjev rammer og legg overordna føringar for arkivarbeidet i offentlege organ. Nærmare og meir detaljerte reglar vil bli fastsette i forskrift. Forslag til forskrifter vil bli sende på alminneleg høyring på vanleg måte. Departementet legg elles til grunn at arbeidet med nye forskrifter vil skje fortløpande etter at lova har tredd i kraft. Forskrifter med heimel i gjeldande arkivlov vil framleis gjelde, inntil dei er erstatta av nye.»

- Kjekk og grei
- Ryddig
- Høringsnotatet er et godt stykke håndverk
- Ikke så mye å hisse seg opp over egentlig, hvis man forholder seg til lovforslaget som det er

Det blir viktig å følge forskriftsarbeidet!

Er lovforslaget digitaliseringsvennlig?

- Intensjonelt – kanskje ja
- I praksis – kanskje mer nei
- «... prinsipp, rammer og overordna føringar for arkivarbeidet...» har noe papirtradisjonelt over språket og innretningen av foreslått lovtekst
- Får følelsen av at:
 - Internalisert fagspråk er best å bruke
 - Arkiv er noe taktilt som rent fysisk kan flyttes rundt på
 - Arkivering er noe som dertil egnede folk gjør i separate prosesser
 - Hvert organ har bare organinterne prosesser og samhandler seg i mellom ... via (digital) post?
 - «Sky» er farlig
 - Felles behandlingsansvar etter GDPR i IT-system som brukes av flere virksomheter samtidig finnes ikke

Lovforslaget handler om «det gode gamle», mens det «vanskelig nye» er skjøvet over i framtidige forskrifter.

Disse bestemmelsene syns jeg er stort sett greie

Disse bestemmelsene er stort sett syns jeg er greie

- § 1 Formål – OK!
 - **Mulig at «kulturvern» bør inn**
- § 2 Verkeområde
 - I hovedsak samme virkeområde som forslaget til ny forvaltningslov – BRA!
 - Kan gis forskrift om at arkivloven også kan gjelde for offl § 2 bokstav c og d – KLOKT å gi det litt tid!
 - **MEN: «private rettssubjekt som utfører tjenester på vegne av det offentlige» mangler!**
- § 3 Nasjonalarkivet – OK (som dagens arkivlov bortsett fra navnet)!
- § 6 Forbud mot avhendig av offentlige arkiv – OK (som dagens arkivlov)
- § 8 Kassasjon av arkiv – jeg lurer litt på forholdet til pol § 2 fjerde ledd: «**Bestemmelsene i personvernforordningen går i tilfelle konflikt foran bestemmelser i annen lov som regulerer samme forhold**»
- § 9 Arkiv som skal takast vare på for ettertida – OK
- § 11 Tilgjengeliggjering av arkiv som er avlevert til langtidsbevaring – OK (2. ledd kan bli kostbart for arkivdepot når de skal legge til rette for bruk av arkivene for ulike brukergrupper)
- §§12-18 – OK; men **KS er ikke glad i tvangsmulkt, vi skal holde oppsyn med tilsynsmyndigheten**

Nå blir det mer komplisert – § 4 Arkivplikt i offentlig organ

Departementet viderefører ikke Arkivlovutvalgets forslag om å innføre dokumentasjonsplikter, men samler en rekke bestemmelser i arkivloven og arkivforskriften om arkivplikten og hvordan den skal forstås i en overordnet bestemmelse i § 4 i arkivloven. Dette må ikke bli til hinder for digitalisering, sammenhengende tjenester, helhetlig og hensiktsmessig arbeid med informasjons- og dokumentasjonsforvaltning og orden i eget hus.

Nå blir det mer komplisert - § 4 Arkivplikt for offentlege organ

- 1. ledd: «Offentlege organ skal arkivere dokument som er skapte eller mottekne...» kan gi inntrykk av at arkivene først oppstår ved en aktiv handling dvs. at «arkivering» innebærer at informasjon tas ut av sin opprinnelige kontekst og deretter blir arkiv. Dette kan hindre digitalisering, deling av data og utvikling av sammenhengende tjenester. Kanskje forvalte i stedet for arkivere?
- 3. ledd: «Offentlege organ skal ha en arkivplan...» kan gi inntrykk av at dette er noe arkivtjenesten driver med for seg selv. Dette kan hindre at oversikt over virksomhetens arkivdata inngår i internkontrollregimet og organets styringssystem for informasjonssikkerhet og personvern. Kanskje «arkiv og arkivarbeid skal omfatta av organets internkontroll»?
- 4. ledd: Departementet kan gi forskrift om hvordan offentlige organ kan sikre, ordne og forvalte arkiv
 - Dette er så omfattende at det bør settes ned en tverrfaglig arbeidsgruppe for å kunne dekke alle områdene

Her tror jeg departementet har misforstått noe
- § 5 Ansvar for arkivpliktig informasjon i felles system

§ 5 Ansvar for arkivpliktig informasjon i felles system

«Offentlege organ som samarbeider om å løyse oppgåver i eit felles system, **kan** inngå avtale om kven av dei som skal ha ansvaret for at informasjon som blir danna i systemet, blir handtert i samsvar med lova her.

OBS: Dette må være en plikt, «kan» må byttes ut med «skal». Det må også være slik at kravet til å inngå avtale må gjelde for allerede eksisterende felles systemer.

Er det ikkje inngått noka slik avtale, **har kvart organ sjølv ansvaret for at dei delane av informasjonen som må reknast som arkiv for vedkommande organ**, blir handtert i samsvar med lova.

Dette må tas ut. Det å ta informasjonen ut av den konteksten den er skapt i (felles oppgaveløsning), vil stride med de arkivfaglige hensynene angitt i § 4 første ledd. For at man skal forstå, ettergå og bruke informasjonen, er det viktig å vite hvilke prosesser informasjonen har inngått i og er et resultat av.

Departementet kan gi forskrift om avtale etter første ledd, varetaking av ansvaret, råderetten over arkivmaterialet og avlevering.»

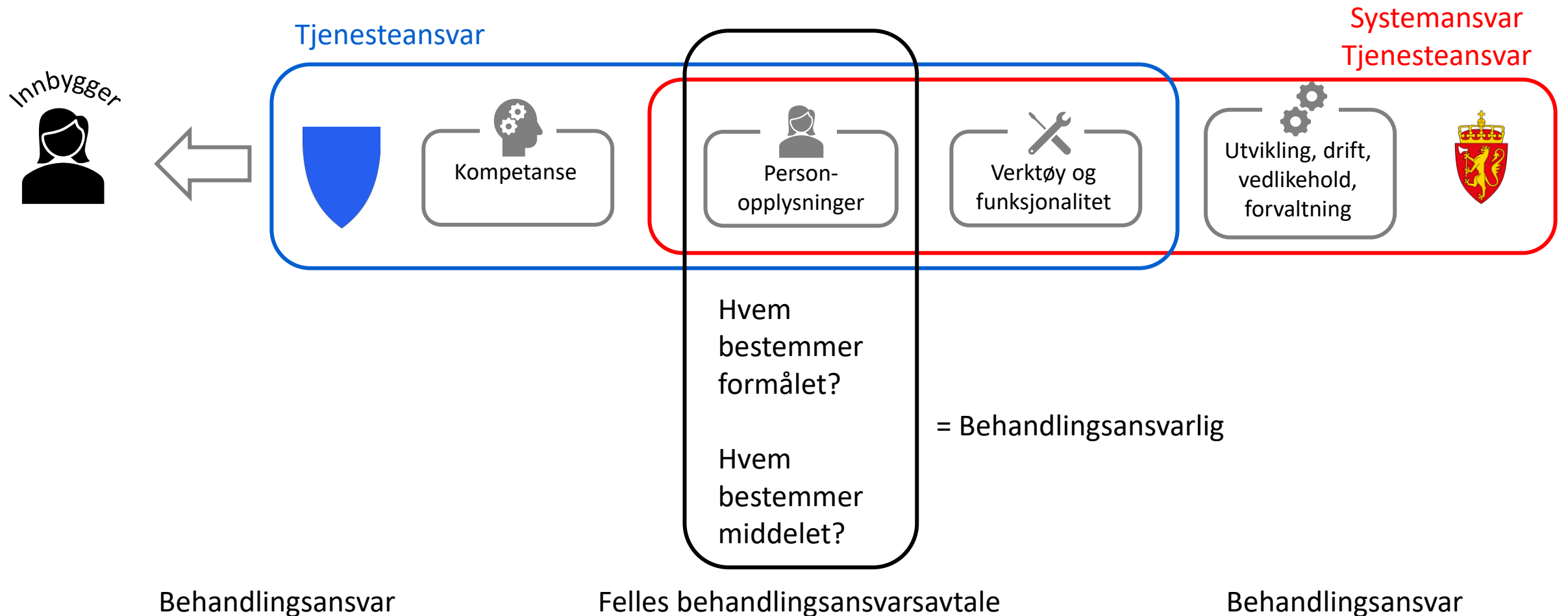
Det er også behov for å kunne regulere ansvaret for tilgjengeliggjøring av informasjon i felles systemer. Disse vil ofte inneholde informasjon fra statlig og kommunal sektor, som for eksempel er underlagt ulike regimer for forskerinnsyn.

Roller og ansvar etter Personvernforordningen

- Behandlingsansvarlig (PVF artikkel 24)
 - Den behandlingsansvarlige bestemmer over personopplysningene (fastsetter mål og midler).
- Felles behandlingsansvar (artikkel 26 – helt ny med GDPR)
 - To eller flere separate behandlingsansvarlige i fellesskap beslutter formål og de avgjørende midlene i behandlingen
- Databehandleren (PVF artikkel 28)
 - Databehandleren opptrer på vegne av behandlingsansvarlige og kan bare behandle personopplysninger etter instruks fra behandlingsansvarlig.

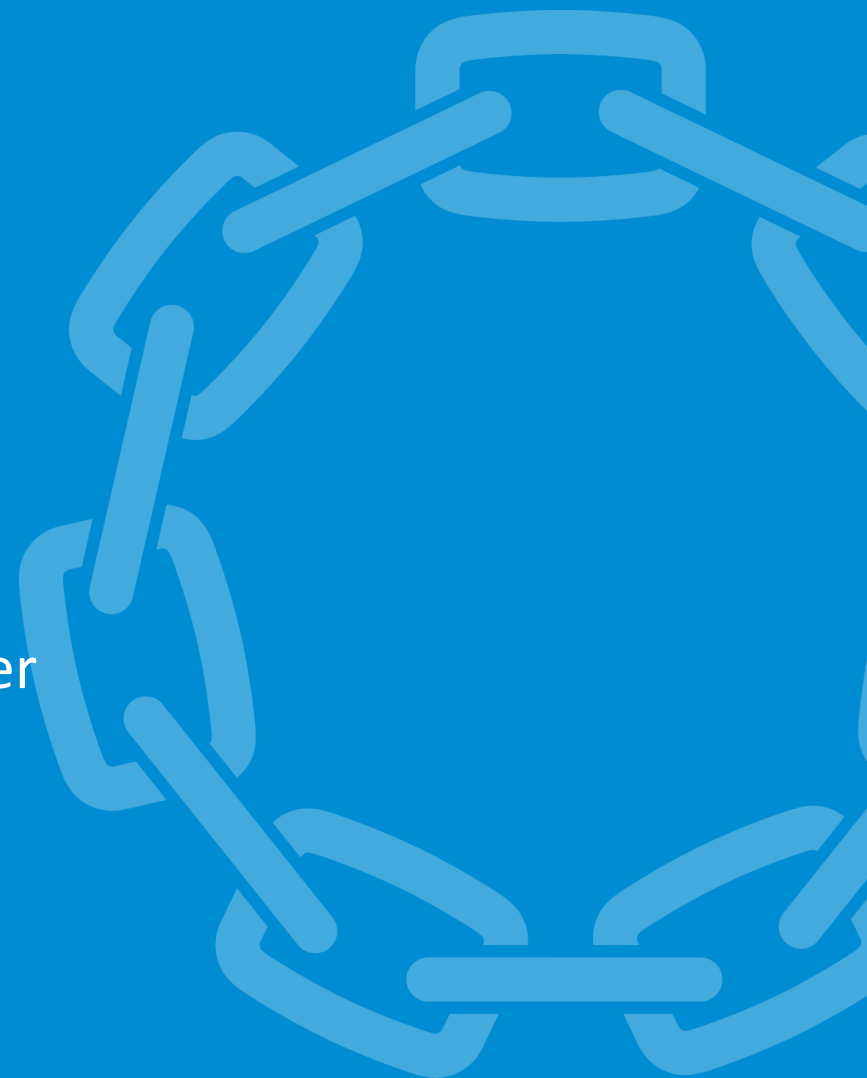
Felles behandlingsansvar

§ 7 Forbud mot å føre arkiv ut or landet

SUKK 😞

Det er fortsatt forbudt unntatt for
«mellombels utførsel i samband med forvaltningsmessig eller
rettslig bruk»

Nå blir det enda mer komplisert –
§ 10 Avlevering av arkiv til langtidsbevaring

§ 10 Avlevering av arkiv til langtidsbevaring

- Tredje ledd:

«Kommunar og fylkeskommunar skal ha egne ordningar for arkivdepot. Sjølvstendig rettssubjekt som løyser arkivdepotoppgåver på vegner av kommune eller fylkeskommune, skal følgje arkivlova for denne delen av verksemda si.»

Interkommunale arkivsamarbeid er her en del av virkeområdet i § 2, og må følge arkivloven for denne delen av virksomheten sin.

- Femte ledd:

«Arkiv som har opphav i både statleg og kommunal sektor, skal avleverast der Nasjonalarkivet fastset.»

Det er i og for seg greit at Arkivverket fortsatt har muligheten til å fastsette hvor arkiver med blandet proveniens med opphav i kommunal og statlig sektor skal avleveres. Men dette kan hindre at kommunal sektor fullt ut har oversikt over sine arkivdata og hvor de befinner seg. Det er påkrevet at det tilføyes «i samråd med kommunal sektor», ellers blir den pålagte arkivplanen mangelfull.

Dette viser hvor viktig det er med avtaler mellom stat og kommune om arkivdata i felles IT-system, både arkivavtaler og avtaler regulert av personvernforordningen (GDPR)

Takk for meg!

Og takk til Arkivverket for de gode formuleringene i høringsvaret:

[file:///C:/Users/vk335/Documents/H%C3%B8ringssvar-Forslag-til-ny-arkivlov%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/vk335/Documents/H%C3%B8ringssvar-Forslag-til-ny-arkivlov%20(1).pdf)

